

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

131:4 • 2011

Nordiska historikermötet, Tromsö, 11–14 augusti 2011

När det Nordiska historikermötet avhölls i nordliga Tromsö i augusti var det för 27:e gången i ordningen. Det första arrangerades i Lund 1905, i skuggan av unionskrisen och bojkottat av Norge. I Tromsö var det tragedin på Utöya som kastade sin skugga över mötesdagarna, i invigningstal, vid mottagningen i Rådhuset och med den blomstersamling i centrum där en minnesstund hade anordnats några dagar innan historikermötet.

Deltagarlistan upptog 326 historiker, varav några från Tyskland, Ryssland och Storbritannien. Upplägget följde det som tillämpats åtminstone så länge som referenten själv har deltagit (sedan Oslo 1994). Tre heldags-sessioner, 17 halvdags-sessioner, 15 rundabordsamtal, tre projektpresentationer och 19 fria föredrag stod på programmet. Därutöver ordnades halvdagsutflykter på lördagen samt en längre exkursion i trakten dagen innan invigningen.

Heldags-sessionernas teman var 1) *Nordic Migration 1971–2011. Research, status, perspectives and challenges*, 2) *Arverettens handlingsrum. Strategier, relationer og historisk udvikling ca. 1100–2020* samt 3) *Nordens plass i mid-delalderens nye Europa. Samfunnsomdanning, sentralmakt og periferier*. Halvdags-sessionerna täckte ett större fält, t. ex. global historia, barndomshistoria, medeltida ritualer och identiteter, museer och identitet i Norden, modern nordisk stadsutveckling samt historiker och historieskrivning. Rundabordsamtal var kanske ett missvisande begrepp; åtminstone bestod de som undertecknad bevistade eller medverkade i främst av projektpresentationer.

Att karakterisera nordisk forskning utifrån historikermötenas innehåll är vanskligt. Mötesformen samlar främst de som har en nordisk orientering på något sätt, i ämnesval eller som samarbetsform. Andra forskare deltar kanske hellre i mer områdesspecifika konferenser. Nordiska historikermötet har med sin bredd en mer generell karaktär. Ändå kan man konstatera att Norden som forskningsområde, jämförelser inom Norden, studier om nordiska länder i ett större sammanhang och andra former av nordisk forskning uppvisar en imponerande bredd och att såväl nya som äldre beprövade forskningsinriktningar finns representerade.

Arrangörerna uppgav att styrningen inför mötet hade varit begränsad, i den meningen att alla förslag som höll tillräcklig kvalitet hade fått plats på något sätt. En stor del av vitsen med "generalistmöten" är att man som deltagare kan få kunskap om områden och forskningsprojekt som man inte tidigare förstått var relevanta för ens forskning eller intressanta som historisk allmänbildning. Bredden är alltså väl värd att slå vakt om.

För egen del var rundabordsamtalen av störst intresse. Flera av dem, med ämnen som lutherdomens betydelse, välfärdsstaten som begrepp, politisk turism eller Norden efter Napoleonkrigen gav med sina korta och effektiva

presentationer intressanta inblickar i olika fält. Flera mötesdeltagare som tillfrågades tyckte ha samma uppfattning. Heldagssessionerna med sitt omfång samlade kanske främst forskare som redan var djupt inne i respektive område och var mindre lockande för utomstående. Risken kan vara att heldagssessioner blir alltför tungrodda, med ett stort antal inledningar och presentationer. Samtidigt behövs mer övergripande teman som ges god tid att presentera nya ansatser och tolkningar.

Med tanke på att omprövning ständigt behövs när forskningens villkor snabbt förändras, var det avslutande rundabordssamtalet om de nordiska historikermötena ett bra initiativ. Åsikterna kanske inte speglar nordiska historiker i allmänhet, eller ens de som var i Tromsö, men ett 25-tal deltagare uttryckte i alla fall ett starkt stöd för de nordiska historikermötena, i huvudsak i dess nuvarande form. Ståndpunkterna ligger helt i linje med mina egna. Här betonades värdet av generalistmöten när forskningen alltmer splittras upp i separata områden och att Norden med sin kulturella och språkliga gemenskap är en fruktbar region för jämförelser (vilket ibland negligeras för kontinentala komparationer). Det önskvärda med att skandinaviska språk är huvudspråk framhölls, något som inte hindrar att till exempel finländska och isländska deltagare kan använda engelska på sessioner som i övrigt är på skandinaviska. Frågan om en mer kontinuerlig struktur togs också upp i syfte att undvika att varje mötesarrangör får börja från noll. Likaså, menade man, kan det nordiska lyftas fram vid världshistoriska möten.

Till det skulle jag vilja lägga värdet av att forskning och platsen för mötena kopplas ihop. Med exkursioner och andra evenemang gavs kunskaper och perspektiv som den mest avancerade konferenssession inte alltid kan åstadkomma. Att mindre universitets- och högskoleorter kan vara arrangör har därför stor betydelse för nordiskt forskarsamarbete. Stafettpinnen lämnades vid avslutningen i Tromsö vidare till Joensuu i Norra Karelen, där nästa möte kommer att hållas 2014.

Södertörns högskola

TORBJÖRN NILSSON

Nytt från Historiska Föreningen

Svenska Historiska Föreningen är som läsaren av denna spalt säkert redan vet föreningen bakom *Historisk tidskrift*. Föreningen har dock också andra åtaganden och genom den här spalten är tanken att framöver regelbundet kunna informera medlemmarna om föreningens verksamhet.

Svenska Historiska Föreningen leds av en styrelse bestående av tolv per-